Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומערירען
אונד דער פרענומעראציאנס־פרייז בעגיננט מיט דעם עמפפאנגע דעס ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואיטצנער בולוואר נומ' 29,
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנסגעלדער צו זענדען בעליעבע.

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דרייטאל וואכענטליך
מאנטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג,
אונד קאסטעט

פיר עסטערייך־אונגארן

גאנציעהריג	10 גולד.	— קר. ע. וו.
האלביעהריג	5 גולד.	— קר. ע. וו.
פיערטעליעהר.	2 גולד.	50 קר. ע. וו.

פיר'ס אויסלאנד

גאנציעהריג	11 גולד.	— קר. ע. וו.
האלביעהריג	5 גולד.	50 קר. ע. וו.
פיערטעליעהר.	2 גולד.	75 קר. ע. וו.

Nr. 100, איילפטער יאהרגאנג — פעסט, מיטטוואך ה אלול ה.ת'ר'ל'ט'. — Pest, den 27. August 1879.

אנדראשי'ס רעדע איבער זיינען ריקטריטט.

איבער דיא אורזאכען אונד ווירקונגען דעס ריקטריטטעס אנדראשי'ס איזט אין דען לעטצטען צוויי וואכען שאן זעהר פיעל געשריעבען אונד געשפראכען ווארדען. געגען הונדערטערלייא מיינונגען אונד פערמוטהונגען ווארדען היעריבער געהארט אונד געלעזען, זא דאס מאן דאס איינציג ריכטיגע שווער העראויספינדען קאננטע. דער רעדאקטער דעס וויענער „טאגבלאטט" ווענדעטע זיך דאהער דירעקט אונד פערזאנליך אן דען גראפען אנדראשי, אום איהן זעלבער איבער זיינען ריקטריטט צו בעפראגען. —

גראף אנדראשי וואר נון זא געפעלליג, זיך מיט דעם רעדאקטער אין איין פריינדליכעס געשפרעך איינצולאססען, אונד ערטהיילטע איהם פאלגענדע אויפריכטיגע אויפקלערונג איבער זיינע ביזהעריגע פאליטיק אונד איבער זיינען געגענווערטיגען ריקטריטט:

„זיא זינד געקאממען (זאגטע אנדראשי), אום דיא אורזאכע מיינעס ריקטריטטעס צו ערפאהרען. ווארום וואללען זיא דען ניכט דאס איינפאכע אונד ריכטיגע גלויבען, דאס איך רעגיערונגס־מידע אונד פראה בין, נאך אנגעשטרענגטער טהעטיגקייט אים מיניסטעריום צור רוהע צוריקקעהרען צו קאננען. איך בין דרייצעהן יאהרע מיניסטער, דא האט מאן דאך דאס רעכט, זיך ערמידעט צו פיהלען אונד זיך נאך רוהע צו זעהנען. איך ציעהע מיך אינס פריוואט־לעבען צוריק, פערלאנגע קיינע פענזיאן, אונד מיין ריקטריטט פעראורזאכט אלזא דעם שטאאטע גאר קיינע קאסטען." —

„אם מייסטען האט עס מיך נור פערדראססען, אלס מאן זאגטע, איך ווערע ביים קאיזער אין אונגנאדע פערפאללען אונד דאס איך דורך זיינען צארן געהען מוס. דאס איזט איינע פרעכע ליגע; דער קאיזער איזט איממער טרייא צו מיר געשטאנדען אונד האט מיך מיט זיינער פריינדשאפט אויך דאמאלס אונטערשטיטצט אונד געטראסטעט, אלס אללעס געגען מיך וועגען דער באסנישען בעזעטצונג זא פיינדליך וואר. וויא קאנן מאן אלזא דען קאיזער זא לייכט וויא איינען סולטאן האלטען, דער הייטע זיינען מיניסטער נאך ליעבט אונד איהן שאן מארגען הינויסווירפט. דער קאיזער וואללטע מיך איעטצט נאך ניכט ענטלאססען, אבער אויף מיין דרינגענדעס אנזוכען, דאס איך ביא פארטזעטצונג דיעזער אנשטרענגענדען רעגיערונגס־ארבייטען ערקראנקען קאננטע, גאב ער מיר נאך אונד וויללינגטע אין מיינע אבדאנקונג. דאס פערטרויען דעס קאיזערס צו מיר איזט נאך איממער זא פעסט, דאס ער מיך וועגען דער וואהל מיינעס נאכפאלגערס אום ראטה פראגט, אונד איך ווערדע אויך בעמיהט זיין, דורך מיינען ראטה דיא וואהל דעס קאיזערס אויף דיא פעהיגסטע אונד בעגאבטעסטע פערזאן צו לענקען. איך אבער בלייבע יעטצט פרייא, ליפט אונד רוהע; איך געהע, אום אלס פרייער מאנן צו לעבען, אונד דאצו האבע איך דאס רעכט!"

„גלויבען זיא מיר הערר רעדאקטער: (זאגטע אנדראשי ווייטער) עס איזט קיין פערגניגען, אין עסטרייך־אונגארן מיניסטער צו זיין. וועגען געלד אונד געהאלט בין איך זיכער ניכט מיניסטער געווארדען — אונד וועגען דער עהרע שאן גאר ניכט! זיא זעהען, דאס איך גערדע יעטצט אלס מיניסטער מיינע בעליעבטהייט ביים פאלקע פערלארען האבע, וועלכער איך פריהער ביים פאלקע זא געעהרט וואר. היער איזט עס אונמעגליך, איינע פאליטיק צו בעפאלגען, דיא יעדעם אונד אללען געפאללט. זיא זינד רעדאקטער אונד וויססען, דאס איך זיא ניכט אללע איהרע לעזער בעפריעדיגען קאננען. מאנכע פערלאנגען גרינעס, אנדערע וויעדער שווארצעס אונד פיעלע וויעדער ווינשען בליטץ־בלייעס. מאן מוס אלזא נור זיינער אייגענען איבערצייגונג פאלגען, זיינע פפליכט טהון אונד אום דיא פערשיעדענען מיינונגען דער פערשיעדענען פארטייען זיך ניכט קימערן. יעדער מיניסטער מוס זיינע אייגענע איבערצייגונג האבען אונד דארף זיך ניכט פאן דער מיינונג אנדערער זא לייכט הינרייסען לאססען. דיא צוקונפט מוס אינס שאן דאנן נאכטרעגליך דיא אנערקעננונג ברינגען. איך בין איממער איבערצייגט געוועזען, דאס איינע גוטע פאליטיק נאכטרעגליך אנערקעננונג פינדען מוס, אויך ווענן זיא אנפאנגס פאן דען פערשיעדענען פארטייען נאך זא העפטיג אנגעגריפפען ווירד. — אלס איך אים יאהרע 1866 דען אויסגלייך צווישען אונגארן אונד עסטרייך בעווערקשטעלליגטע, דא זאגטע מאן, דאס איך אונגארן פערראטהען אונד אן עסטרייך פערקויפט האבע. היינטע אנערקעננט שאן יעדער, דאס וויר ניכטס בעססערעס טהון קאננטען, אונד ווערע דער אויסגלייך ניכט דא, זא מיססטע מאן ערסט איינען שאפפען. וויא איך דאנן נאך וויען אלס מיניסטער פיר דיא אויסווערטיגע פאליטיק קאם, דא זאגטע מאן, איך ווערדע אלס הוסארען־גענעראל הוסארען־שטיקע מאכען — אונד יעטצט זיעהט מאן, דאס איך דיא מאנארכיע אין קיינען קריעג שטירצטע."

„מאן האט מיינע אריענטאלישע פאליטיק, מיינע פאליטיק דער טירקייא געגעניבער, אנגעפיינדעט אונד זיא ביים פאלקע פערהאסט געמאכט. גאטט איזט מיין צייגע, דאס איך אונטער דיעזען פערהעלטניססען קיינע אנדערע אריענט־פאליטיק בעפאלגען קאננטע. וויר מיססטען באסניען בעזעטצען, זאנסט העטטען וויר אים אריענטע גאר קיינען איינפלוס אונד קיינע מאכט מעהר. נאך איינינען יאהרען, האפפע איך, ווירד מאן אויך מיט מיינער אריענט־פאליטיק צופריעדען זיין. אויך מיין לעטצטער פערטראג מיט דער טירקייא וועגען פריעדליכער בעזעטצונג זיד־באסניענס (נאוויי־באזאר) וואר זעהר נאטהווענדיג אונד ריכטיג." —

„מאן האט געזאגט, דאס איך דיא „בעזעטצונגס־פאליטיק" ניכט וואללטע, דאס איך אבער היעצו פאן דער זאגענאננטען האף־פארטייא געדרענגט ווארדע. — דאס איזט ניכט וואהר! — איך האבע מיך ניעמאלס פאן איינער האף־פארטייא לענקען אונד לייטען לאססען. איך בעפראגטע נור דען קאיזער אלליין, אונד אויך דער קאיזער פאלגט נור זיינער אייגענען איבערצייגונג. עס איזט וואהל וואהר, דאס דער קאיזער זעלבסט דיא „בעזעטצונג" ווינשטע; אבער אויך איך ווינשטע זיא. — יא איך ווערע זאגאר צוריקגעטרעטען, ווען מאן מיר דיא בעזעטצונג באסניענס ניכט נאכגעגעבען העטטע."

„מאן מאכטע מיר פארווירפע איבער דיא אפפער אן געלד אונד בלוט, דיא אונזערע בעזעטצונג געקאסטעט; וועלכע בעזיטצ־נאהמע איינעס פרעמדען געביעטעס געשעהט דענן אהנע אפפער? אלס פראנקרייך דען שטאאט אלגיער בעזעטצטע, קאסטעטע דיעס עבענפאללס געלד אונד בלוט! — ווענן וויר באסניען ניכט בעזעטצט העטטען, דאנן ווערען וויר עבען קיינע מאכט אין אייראפא מעהר. מאן ווירד דען ווערטה דעס בערלינער פערטראגעס ערסט קעננען לערנען. איך פערטהיידיגע דיעזע פאליטיק ניכט דאהער, וויל זיא שאן געשעהען, דענן ווערען וויר ערסט צו אנפאנג אונד איך שאן אלל דיא יעטציגען ערפאהרונגען האטטע, קאננטע איך אויך ניכט אנדערס פארגעהען, אלס איך עבען פארגעגאנגען וואר." —

„וואס נון דיא בעזעטצונג פאן זיד־באסניען בעטריפפט, זא האפפע איך, דאס דיעזע בעזעטצונג אהנע בלוט־פערגיעססען אבלויפען ווערדע. איבריגענס ווירד עס זיך באלד צייגען, אב מאן נור געגען איינצעלנע רעוואלוציאנערען אדער געגען איינע גראססערע מאכט צו קעמפפען האבע. איך האבע פריהער מיט דער טירקייא וועגען דיעזער בעזעטצונג זיד־באסניענס איינען פריעדליכען פערטראג אבגעשלאססען, דאמיט דיא טירקייא ניכט מיינע, דאס וויר דא נאך ווייטערע עראבערונגען פארנעהמען וואללען." —

„איך האבע דען קריעג מיט דער טירקייא איממער צו פערמיידען געזוכט, ניכט עטווא אים פירכט פאר דען טירקען, זאנדערן אים פירכט פיר דיא טירקייא. דאס הייסט: איך פירכטעטע, דאס זאבאלד וויר געגען דיא טירקייא אין דען קריעג ציעהען, זא ווערדען אויך גריעכענלאנד אונד בולגאריען געגען דיא טירקייא דען קריעג אויפנעהמען — אונד דיא טירקייא מיססטע אויס אייראפא פערשווינדען, וואס געגען אונזער אינטערעססע וועהרע. דענן אין קאנסטאנטינאפעל מוס דער סולטאן הערשען, דא דארט זאנסט דיא רוססען הערשען ווירדען."

„פאר דעם בערלינער קאנגרעססע ווארדע זיד־באסניען פאן סערביען אונד מאנטענעגרא פערלאנגט. יעטצט מוס עס פאן אונזערען סאלדאטען בעזעטצט ווערדען, אים דען בערלינער פערטראג צו זיכערן. — אבער מיט דער בעזעטצונג דיעזער געגענד פאן נאוויי־באזאר איזט אונזער געשעפט אין דער טירקייא צו ענדע, דא וויר דארט מעהר קיינע ווייטערען בעזעטצונגען פארנעהמען ווערדען."

„איך ווינשע נון (זאגטע אנדראשי צום שלוססע), דאס עס אין אונזערער מאנארכיע דאהין קאממען מאגע, דאס איינע פארטייא זיך בילדע, וועלכע דען מוטה האט, דיא רעגיערונג יא צו אונטערשטיטצען, אהנע זיך אים דיא גונסט דעס פאלקעס צו קיממערן. ענטוועדער מוס מאן זעלבסט דיא רעגיערונג אין דיא האנד נעהמען אונד עס בעססער מאכען — אדער מאן מוס דיא בעשטעהענדע רעגיערונג אונטערשטיטצען. ווענן מאן אבער זעלבער דיא פעראנטווארטליכקייט פיר דיא פיהרונג דער רעגיערונגס־געשעפטע ניכט איבערנימט, אונד דעננאך דיא רעגיערונג בעקעמפפט, דאנן ברינגט מאן דיא קאנסטיטוציאנעללע רעגיערונג אין געפאהר. — איך טרעטע אינ'ס פריוואט־לעבען צוריק, אום אלס איינפאכער וועהלער אדער דעפוטירטער צו צייגען, וויא מאן איינע רעגיערונג אונטערשטיטצען מוס. איך בין יעטצט נאך אים אמטע, אבער איך ווערדע אויך ביא מיינעם אויסטרעטען מיך ניכט אן דיא שפיטצע דער רעגיערונגס־פיינדע שטעללען, וויא דיעס מאנכע אבגעדאנקטע מיניסטער מאכען. מיין נאכפאלגער מיסטע נור זעהר גראסע פעהלער מאכען אונד גראבע אונגעשיקליכקייטען בעגעהען, ווען איך איהן בעקעמפפען זאללטע."

זא וויט דיא זעלבסט־בעקענטניססע דעס גראפען אנדראשי. אויס דעם לעטצטען זאטצע ענטנעהמען וויר, דאס זיך גראף אנדראשי נאך זיינער אבדאנקונג ניכט אין איינען שמאלל־ווינקעל נאך טערעבעש צוריקציעהען, זאנדערן וועניגסטענס אלס טהיילנעהמער אן דער פאליטיק אונד אויך אלס אונטערשטיטצער דער בעשטעהענדען רעגיערונג טהעטיג זיין ווירד. —

גערעטטה דורך דיעזע אינערוואַרטעטע מיטטהיילונג אים ערסטען אויגענבליקע אין פערלעגענהייט. פאַסטע זיך יעדאָך אלסבאלד אונד זאגטע: „עקסצעללענץ! איך שעטצע מיך אייסעראָרדענטליך גליקליך, דורך איינען ציפאלל דיא בעקאננטשאַפט איינעס האָהען שטאאטס-מאננעס צו מאַכען, דעססען לייטונג דאס שיקזאל רומעניענס אנפערטרויט וואורדע. עקסצעללענץ וואָללען אינדעס ענטשולדיגען, ווענן איך מיך אום דיא יודען-פראגע אין רומעניען זאָ זעהר בעקיממערע, דא איך איך יודע בין אונד מיין הערץ איממער בלוטעטע, זאָ אָפט איך אין דען צייטונגען איבער דיא ליידען אונד פערפאָלגונגען לאז, וועלכע מיינע אונגליקליכען גלויבענס-גענאָססען אין רומעניען צו ערדולדען האבען. נון בעגרייפע איך עס וואָהרליך ניכט, ווי רומעניען מיט דער יודען-עמאנציפאַציאָן זאָ זעהר צאָגערן קאַנן, וואָדורך עס יא נור זיך זעלבסט שעדיגט. דער בערלינער קאָנגרעס האט יא דיא אנערקעננונג דער שטאאטליכען זעלבסטשטענדיגקייט רומעניענס פאָן דער גלייכשטעללונג דער יודען אבהענגיג געמאכט: וויל אלזאָ רומעניען ליעבער איהרע שטאאטליכע זעלבסטשטענדיגקייט פערציכטען, בעפאָר עס דען יודען דיא גלייכבערעכטיגונג איינריימט!" — דער מיניסטער ערווידערטע היעראויף: „זיא האבען רעכט; אבער זיא קעננען עבען דיא שוויעריגקייטען ניכט, דיא דיעזער גלייכשטעללונג דער יודען אין רומעניען ענטגעגען שטעהען. נעהמען זיא צום ביישפיעל אן דיא שטאדט יאסס. אין דיעזער שטאדט בילדען דיא יודען דען גראָססטען טהייל דער געזאממטען בעפאָלקערונג. ווענן נון דיעזע יודען איינמאל דאס רעכט ערהאלטען, הייזער צו ערווערבען, זאָ איזט עס געוויס, דאס קיין רומענע אין הויז בעהאלט. דא דיא ביזהעריגען בעזיטצער ביי דען יודען שטארק פערשולדעט זינד, ווערדען דיא יודען דיעזע אוס דען הייזערן טרייבען לאססען, אום דיא הייזער גערינגליך אן זיך צו רייסען. דענקען זיא זיך אלזאָ דען טריגען „ווירט-וואַרר", דער היעראויס ענטשטעהען מיססטע. אוס דיעזעם גרונדע קאָננען וויר דיא יודען-עמאנציפאַציאָן ניכט אויף איינמאל, זאָנדערן, נור „נאך אונד נאך". דאס הייסט: קלאססען-ווייזע דורכפיהרען, אום דעם צוזאממענשטורצע אללער ביזהעריגען פערהעלטניססע אין רומעניען פאָרצובייגען; דיא שטאטטגעהאבטען יודען-פערפאָלגונגען בעדויערע איך זעהר אויפריכטיג, דא דיעזע מעהר דען רומעניען אלס דען פערפאָלגטען יודען געשאדעט האבען. איך ווערדע אין פאריז מיט קרעמיעה, דעם פרעזידענטען דעס יידישען פעראיינעס („כל ישראל חברים"), שפרעכען אונד האָפפע איך, איהן פיר מיינען פלאן אין בעצוג אויף דיא יודען-עמאנציפאַציאָן אין רומעניען צו געווינגען." דער פלאן פאָן דער קלאססען-ווייזען עמאנציפירונג דער יודען דירפטע אלזאָ וואַהרשיינליך אויך אין יענען „אקטען-שטיקען" ענטהאלטען זיין, דען דיא רעגיערונג אין דיעזער אנגעלעגענהייט דען קאַמערן אונטערברייטען ווירד.

געשעפטסבעריכט

פעסטער פרייזע.

געטריידע-געשעפט. פאָן ווייצען וואר געסטערן מעסיג צו מארקטע געבראכט, דער פערקויף וואר גוט, פערקויפט וואורדען 12000 מטצר.

ווייצען טהייס נייער 200 מעטרצ' 77 קילאָ 12.15 גולד. 600 מעטערצטר, 76.5 קילאָ —.12 גולד. 100 מעטערצטר' 76.8 ק' —.12 גולדען.— 100 מטרצ' 76.8 קילאָ —.12 גולד. 400 מטרצ' 76.5 ק' —.12 גול.— 450 מטרצ' 76.5 ק' 11.92½ גול. 200 מטרצ' 76.5 קילאָ' 11.90 גול. באנאטער (נייער) 500 מטרצ' 77.5 ק' 11.75 גול. 100 מטרצ' 77.5 ק, 11.80 גול. (אללעס פער דרייא מאָנאטע.)

קאָרן 7.80—.8 גולד.

גערסטע פוטטער 6.75—7 גול. מאלצ-וואארע 8—8.50 גולד.

קוקורוץ 6.60—6.35 גולד.

האָפער 6.10—5.80 גולד.

רעפס קאָהל פער אויגוסט-סעפטעמבער 11⅝— 11¾ גולד.

מעהל-פרייזע (פער 100 קילאָגראמם זאממט זאק, פרייא אב פעסט:) נר' 0: 22 גולד. 70 קר'. נומ' 1: 22 גול. — קר', נר' 2: 21 גול. 50 קר', נר' 3: 20 גול. 70 קר. נר' 4: 19 גול. 90 קר', נר' 5: 18 גול. 70 קר', נר' 6: 18 גול' 20 קר', נר' 7: 17 גולד. 60 קר', נר' 8: 15 גול. 80 קר', נר' 8½ 13 גולד. — קר', פיינע קלייע 4 גול. 50 קר', גראָבע קלייע 4 גולד. — קר.

היליזענפריכטע: ערבסען אונגארישע 9—12 גול. לינזען 9½—11 גולד. ראָהע הירזע 6—6.25 גול' הירזע ברייז 9.50 9.75 גול. גראָסע ווייסע באָהנען 9.50—10 גול. צווערגעל 10½ גול.— לייגזאמען 13—14 גול. — האנפזאמען — גול. — מאָהאר 6½ — 7 גולד. קיממעל 30 גולד. וויקען 6 גולד. — מאָהן גרויער 23, בלויער 27 גול. (אללעס פער 100 קילאָ.)

שפיריטוס נייע מעטהאָדע אים קליינען 31—31½ גולד. אלטע-מעטהאָדע 33½ — 34 גולד. פער 10000 ליטער פערצענט.

ערד-עפפעל פרימא פער 100 קילאָגראמם נייע 2.60—2.80 גולדען.

אונשליטט (חלב) 41½—42½ גולד.

צוועטשקען, באָסנישע —.34 גולד. סערבישע פער אָקטאָבער-נאָוועמבער 32.15 גולד. —

צוועטשקענמוס (לעקוואר) 30 גול.

האָניג: נעלייטערטע, געלבער 29 — 32 גולד.—

וואַקס ראָהעס 120 גולד.

ווייינשטיין נעריננערע 50—54 גולד. האָכגרעדינער 59—60 גולד.

קנאָפפערן אונגארישע פרימא 15,50—16 גול.

ריבאָל דאָפפעלט-ראַפפינירטעס 32½—33 גולד. פער 100 קילאָגראמם.

רעפס-קוכען 5½ גולד.

קלעזאמען 60 גולד.

לים 31 — 32 גול.

פעטראָלעאום —.16—16.25 גולד.

פאַבריקא פרעפערירטע 36—42 גולד. געריננערע 28—2‚, שאָטען 48—50 גולד. פער 100 קילאָ.

הייטע, ווי נאָטירען: פער 100 ק' אונגארישע קוה-הייטע 112 — 116 גולד. אָכסענהייטע טראָקענע 115 — 118 גולד. ראָסהייטע 12½—13 גולד. פער פאאר.— קאלב-פעללע אָהנע קאָפפע 195—210 גולדען. מיט קאָפפע 185—190 גולד.

לעדער, פפונד-הייטע 26—28-קילאָ 178 — 182 גולד. איינמאל פעזעטצטע טערצען פאָן 12—17 קילאָ 170—174 גולד., צווייטמאל פעזעטצטע טערצען 16—18 קילאָ, 170—172 גולד. דרייטמאל פעזעטצטע טערצען 19—20 קילאָ 172—174 גולד.

קאלבלעדער, געגערבטע 8—9-קילאָ 340 — 360 גולדען. ברוינע 9—11-קילאָ 425 — 445 גולדען פער 100 קילאָ.

שאַפוואָללע. אין פאָריגער וואָכע וואורדען 3000 מטרצ' פערקויפט, אונד צוואר: מיטטעל טוכוואָללען 92—98 גולד. מיטטעלפיינע קאמם-וואָללען 85—90 גולדען, מיטטעל קאמם-טוכוואָללען 80 — 85 גולד. — געריננערע קאמם-וואָללען 75—80 גולד. באטשקער פעהלערפרייע איינשורען 62—65 גולדען. געבירגס צווייישורען ווייסע 87—89 גולד. בלויע 75—80 גולד. טהייס צווייישורען 67—70 גולד. (אללעס פער 56 קילאָ.)

וויענער פרייזע.

שפיריטוס 31—31½ גול. צו 10000 ליטער פערצענט. —

ריבאָל 30¾—31 גולד. פער 100 קילאָ.

ווייצען, פערקויפט וואורדען 35000 מעטערצטר', פרייזע: טהייס-ווייצען 79—80-קילאָ 11.50— —.13 גול. פער מעטערצטר. —

קאָרן, אונגארישעס 69—72-קילאָגראמם —.8 — 8.65 גולד' פער מעטער-צטר.

האָפער אונגארישער 6.10 — 6.35 גולדען פער מעטער-צענטנער.

גערסטע סלאָוואקישע 63—64½-קילאָ —.9— 11 גולדען.

רעפס באנאטער —.11—11.50 גולד. קאָהל 11.50 — 12 גולדען.

ווייצען-מעהל נר' 0: 23.30—24.30 גולד., נר' 1: —.21— —.22 גולד., נר' 2: 19.30—20.30 נר' 3: —.17 —.18 גולדען, אללעס פער מעטער צטר.—

קאָרן-מעהל, נר' 1: 15.50—16.50 גולד., נר' 2: 13.50—14.50 גולדען פער מעטער-צטר.

הילזענפריכטע: לינזען 12—22 גולדען ערבסען 8½—12½ גול. באָהנען 8¼ — 10½ גולד. הירזען —.7—7.25 גולד' (אללעס פער 100 קילאָ.)

לאָטטא-ציעהונג פאָם 23-טען אויגוסט 1879.

אָפען	80	20	84	8	74
לינץ	81	66	20	49	82
טריעסט	68	70	69	27	1

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר"י רייז.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע	וואָלישעס פר.-העקטאָל.	פער 100 קילאָגראמם
ווייצען נייער באנאטער	—	—.——.—
" "	75	11.10—10.95
" "	76	11.30—11.20
" "	77	11.50—11.40
" "	78	11.75—11.65
" "	79	—.——.—
" "	80	—.——.—
" טהייס	74	—.——.—
" "	75	—.——.—
" "	76	11.35—11.25
" "	77	11.55—11.45
" "	78	11.85—11.70
" "	79	12.05—11.95
" "	80	12.25—12.15
" פעסטער באָדען	74	—.——.—
" "	75	—.——.—
" "	76	11.25—11.15
" "	77	11.45—11.35
" "	78	11.75—11.60
" "	79	12.95—12.85
" "	80	12.25—12.20
" וויעסעלבורגער	74	—.——.—
" "	75	—.——.—
" "	76	11.35—11.25
" "	77	11.55—11.45
" "	78	11.85—11.70
" "	79	12.05—11.95

פריכטע	וואָלישעס פר.-העקטאָל.	פער 100 קילאָגראמם
קאָרן	72	7.85—7.60
גערסטע מאלץ	62	10.50—8.50
גערסטע פיטטער	62	7.——6.70
האָפער	41	6.10—5.85
קוקורוץ באנאטער	—	6.50—6.40
אנדערער	73	6.35—6.30
הירזע	—	—.——.—

ווייצען	פער אקטאָבער	11.62
"	"	—.—
"	פריהיאהר	12.40
קוקורוץ	"	7.55
נערסטע	"	—.—
האָפער	הערבסט	6.20
"	"	—.—
רעפס	"	11.60

(פער 100 קילאָגר.)

באללען-מעהל		פל.	קר.
נומער	0	22	70
"	1	22	—
"	2	21	50
"	3	20	70
"	4	19	90
"	5	18	70
"	6	18	20
"	7	17	60
"	8	15	80
"	8½	13	—

דער באללען צו 100 קילאָגראמם מיט זאק

	פל.	קר.
שפיריטוס: אלטע מעטהאָדע פרעסהעפע	34	—
" נייע " קארטאָפעל	31	—

קורז-טאבעללע פאָם 23. אויגוסט.

געלד-קורז	פל.	קר.
זילבער-אגיאָ	100	—
דוקאטען	5	50
עסטערייכ-אונגארישעס 8 גולדען גאָלד-שטיק (20 פראנקס)	9	27
נאפאָלעאָנדאָר	9	27
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	57	10
20 מארקשטיקע	11	40
פאפיער-רובעל	1	21

לאָזע	פל.	קר.
1854-ער 4 פערצענטיגע שטאאטס-לאָזע	115	—
1860-ער " גאנצע	124	25
דעטא " פינפטעל	127	—
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	157	50
דעטא " 50 "	157	50
קאָמא רעגולירונגס	27	—
טירקען-לאָזע	20	75
קרעדיט-לאָזע	168	—
קלארי-לאָזע צו 40 גולדען	36	—
דאָנוי-דאמפשיפפ-געזעלש-לאָזע	103	—
אינסבריקער לאָזע	22	50
רענלעוויטש לאָזע צו 10 גולדען	16	—
קראקויער לאָזע " 20 "	18	75
אָפנער לאָזע " 40 "	34	—
פאלפי לאָזע " 40 "	36	25
רודאָלפס-לאָזע " 10 "	18	—
סאלם-לאָזע " 40 "	46	—
זאלצבורגער לאָזע " 20 "	19	75
סט.-גענאָיס לאָזע " 40 "	37	—

לאָזע	פל.	קר.
בודאפעסטער לאָזע צו 20 גולדען	23	—
פרעסבורגער לאָזע " 100 "	119	—
דעטא " 50 "	61	—
וואלדשטיין-לאָזע " 20	30	50
ווינדישגרעץ " 20	32	50
אונגארישע פרעמיען-לאָזע צו 100 גולד.	97	75
דעטא צו 50 גולדען	101	—
וויענער לאָזע	110	50

ווערטהפאפיערע	פל.	קר.
אונגארישע גאָלד-רענטע	90	60
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	86	75
טעמעשוואר-באנאטער	85	10
זיעבענבירגישע	86	—
גאליציש	90	75
בוקאָווינער	88	25
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	110	—
ווייןצעהענט-אבלאָזונגס-אבליגאַציאָנען	89	50
פפאנדבריעפע דער אונגארישען באָדען-קרעדיט צו 5 איינהאלב פערצענט	101	—
דער אונגארישען היפאָטהעקען-באנק צו 5 פערצענט	87	50
דער אונגארישען אללגעמיינען באָדען-קרעדיט-אנשטאלט צו 5 איינהאלב פערצענט	75	—
דעטא צו 6 פערצענט	79	—
דער פעסטער קאָממערציאל-באנק	101	25
דער אָסטבאהן	70	75
דער נאָרד-אָסטבאהן	122	50

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1879. — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard.

שטאנד. וועסהאלב דער שטאאטס-אנוואלט גענען דענזעלבען די קלאגע וועגען „שטארונג דעס גאטטעס-דיענסטעס" ערהאב. אלס צייגען ווארדען פארגעלאדען: דער בעליידיגטע הערמאנן קאהן, דוד שטערן אונד יאקאב גרין. אלס „זאכפערשטענדיגע" ערהיעלטען איינע פארלאדונג: הערר ראבבינער אונד פרעדיגער דר' גידעמאנן אונד הערר סאלאמאן שפיטצער, ראבבינער דעס ארטהאדאקסען בעטהיזעס אין דער גראסען שיפפס-גאססע. דער פרעזידענט דעס געריכטס-האפעס פארדערטע דען יאקאב לינצער אויף, זיינע פערטהיידיגונג פארצוטראגען. דיעזער זאגטע: „האהער געריכטס-האף! עס איזט אין דער סינאגאגע געברייך, דאס די איינצעלנען אבשניטטע דער תורה פערליציטירט ווערדען, וואס מאן ביי אונס „מצות-פערקויף" נעננט. וועננ איינער דאנן איינע „מצוה" געקויפט האט, פערערט ער זיא געוואהנליך איינעם גוטען פריינדע, דער דאנן צור „תורה" איינגערופען ווירד. וועננ עס זיך אבער טריפפט, דאס ניעמאנד אויף איינע „מצוה" ליציטירט, זא בלייבט דיעזע דעם פארשטאנדע, דער נאך בעליעבען יעמאנדען מיט דערזעלבען בעעהרט, אונד איהן איינרופען לאסט. נון איזט דיעסמאל עבען דיא ערסטע „מצוה" אדער „עליה", צו וועלכער איין „כהן" איינגערופען ווערדען מוס, אונפערקויפט געבליעבען. דער סינאגאגען-דיענער פראגטע מיך, וואס איך מיט דיעזער „מצוה" אדער „עליה" בעעהרען וויללע. איך אנטווארטעטע: מאגע הערר שטערן, דער איין עלטערעס מיטגליעד דעס פארשטאנדעס איזט, איבער דיעזע „עליה" פערפיגען! פלאטצליך הארע איך, דאס מאן דען הערמאנן קאהן אלס „כהן" איינרופט. איך היעלט עס נון פיר מיינע רעליגיאזע פפליכט, גענען דיעזעס פארהאבען צו פראטעסטירען, דא הערמאנן קאהן איין „פושע ישראל" איזט אונד דאהער ניכט אלס „כהן" איינגערופען ווערדען דארף. ער מאכטע היערויף איינען פירכטערליכען שפעקטאקעל, וואפיר איך דאך ניכט פעראנטווארטליך זיין קאנן!" — פרעזידענט: „וואס איזט דענן דאס „פושע ישראל"? אונד וואס האט דענן הערמאנן קאהן געטהאן?" — יאקאב לינצער: „פושע ישראל" הייסט אים העבראאישען איין רעליגיאזער פערברעכער. איין זאלכער איזט אבער הערמאנן קאהן, דא ער אם יידישען פפינגסט-פעסטע (שבועות) קארטען געשפיעלט האט!" — (ביי דיעזען ווארטען מאכטע לינצער איינע בעוועגונג, שפיקטע פאר הערמאנן קאהן אוס, אינדעם ער דיא ווארטע ליזע פאר זיך הינמורמעלטע: שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו!) נון זאגטע דער ערסטע צייגע הערר שטערן, מיטגליעד דעס פארשטאנדעס, פאלגענדעס אוס: „איך ווייס נור זאפיעל, דאס איך הערר הערמאנן קאהן אלס „כהן" איינרופען ליעס. אויף איינמאל ריעפט מיר הערר לינצער דאנגערנד צו: „לאססען זיא דאך דען הערמאנן קאהן ניכט אלס „כהן" איינרופען; איך דולדע עס ניכט, דא ער „א פושע" איזט! איך ציטטערטע אים אונווילליגען אן אללען גליעדערן אונד איבערליעס עס זאגאר איינעם אנדערן, פארלייפיג אנשטאטט מיינער דאס אמט איינעס סינאגאגען-פארשטאנדעס צו פערזעהען!" — דער צווייטע צייגע הערמאנן קאהן זאגטע: „איך בין איין נאכקאממע דעס האהען-פריעסטערס אהרן. איך פערדיענע אלזא עהער צור תורה איינגערופען צו ווערדען, אלס דער פרעזעס יאקאב לינצער, דער נור איין געמיינער טראדלער איזט! אבער איך האבע יא דורכאויס ניכט געזאגט, דאס מאן מיך איינרופע, דא איך „אויף דיעזע עהרע" גערנע פערציכטע. אום זא וועניגער האטטע אלזא דיעזער טראדלער-פרעזעס דאס רעכט, מיך, דען דירעקטען אבקאממלינג דעס אהרן הכהן, צו בעליידיגען!" — דער דריטטע צייגע יאקאב גרין זאגטע: דער פרעזעס לינצער האטטע דאס רעכט, דאס איינרופען דעס הערמאנן קאהן צור תורה צו פערהינדערן. וועננ קאהן דארויף שטאלץ איזט, דאס ער איין דירעקטער אבקאממלינג פאן אהרן הכהן איזט, זא העטטע ער אום זא וועניגער זיך ערלויבען דירפען, אם הייליגען פפינגסט-פעסטע קארטען צו שפיעלען. איך בין איבערצייגט, דאס אהרן הכהן איהן אלס אבקאממלינג אדער אור-אור-ענקעל פערלייגנען ווירדע!" — נון ווארדען דיא „זאכפערשטענדיגען" גידעמאנן אונד שפיטצער אום איהרע מיינונגס-איסערונג בעפראגט. דיעזע זאגטען: עס וואר וואהל טאקטלאז פאם פרעזעס לינצער, דאס ער זיך אום דאס רעליגיאזע לעבען איינעס אנדערן קיממערטע. — הערר לינצער איזט יא ניכט ראבבינער, זאנדערן בלאס טעמפעל-פארשטעהער, ער האט דאהער דיא אויפגאבע, נור איבער דיא „אויפרעכט-ערהאלטונג דער ארדנונג" אין דער סינאגאגע צו וואכען, ניכט אבער אין רעליגיאזען דינגען היניינצושפרעכען. טראטצדעם קאנן דערזעלבע וועגען „שטארונג דעס גאטטעס-דיענסטעס" ניכט אנגעקלאגט ווערדען, דא יא אין דעם אויגענבליקע, ווא דאס ספר תורה איינגעראללט אונד יעמאנד איינגערופען ווירד, דער גאטטעס-דיענסט אהנעהין אונטערבראכען איזט. ערסט ביים בעגינגע דעס פארלעזונגס אוס דער תורה נימט דער גאטטעס-דיענסט וויעדער זיינען אנפאנג: מאן דענקע זיך, איין מאנארך וויל איינע טהראן-רעדע פערלעזען. בעפאר דיעזער אקט בעגיננט, הערשט אונטער דען דעפוטירטען אין אללגעמיינעס זוממען. ערסט וועננ דער מאנארך מיט דער פערלעזונג דער טהראן-רעדע בעגיננט, מוס אונפערצוגליך איינע פייערליכע שטיללע איינטרעטען. אויך אין דער סינאגאגע מוס דאס אללגעמיינע זוממען ערסט מיט דעם בעגינגע דעס פארלעזונגס אוס דער תורה איינטרעטען. נור ווער דאמאלס איינען שקאנדאל הערפארריפט, קאנן וועגען „שטארונג דעס גאטטעס-דיענסטעס" אנגעקלאגט ווערדען!" — אין פאלגע דיעזעס גוטאכטענס דער ערוועהנטען ראבבינער ווארדע יאקאב לינצער פאן דער אנקלאגע וועגען „שטארונג דעס גאטטעס-דיענסטעס" ווירקליך פרייגעשפראכען." (ביזהער דער בעריכט דער צייטונגען. יעדער לעזער ווירד פאן זעלבסט איינזעהען, דאס דיא ביידען ראבבינער דען יאקאב לינצער דורך איינע „לעערע קליגעליי" האבען רעטטען וואללען. דיעזעס געלאנג דען עהרווירדיגען הערען דענן אויך, דא דאס געריכט זיך פאן דיעזען „זאכפערשטענדיגען" איינרעדען ליעס, דאס וועהרענד דעס איינרופענס צור „תורה" דער גאטטעס-דיענסט אהנעהין אונטערבראכען זייא. אלזא דארף מאן דאמאלס גאנץ אונגעשטראפט סינאגאגען-שקאנדאלע הערפאררופען? מאנכע „קורחים" אין דען געמיינדען ווערדען זיך דיעס וואהל מערקען! וואהרליך! זאלכע „פערדרעהונגען" געריכען דעם יודענטהומע ניכט צור עהרע, זאנדערן זינד דיעזעלבען פיעלמעהר געאייגנעט, דען „חלול השם" צו שטייגערן!)

(דער וויענער זאאטענמארקט.) אם 25-סטען דיעזעס ווארדע אין וויען איין זאאטען-מארקט אבגעהאלטען, אן וועלכעם גרונד-בעזיטצער אונד פרוכט-הענדלער אוס אללען איוראפעאישען גראס-שטעדטען, יא זעלבסט אוס אמעריקא טהיילנאהמען. וויא דיעזע בעריכטעטען, ערווייזט זיך דיא ערנטע פאסט איבעראלל אלס שלעכט. בלאס אין אמעריקא איזט דיא ערנטע איינע זעהר גינסטיגע. אמעריקא ווירד דאהער מעהר פרוכט אלס אין געוואהנליכען יאהרען אויספיהרען קאננען. דיא שטייגערונג דיעזער פרוכט-אויספוהר אמעריקא'ס דירפטע פאללע 20 מיללאנען בושהעלס בעטראגען. (בושהעלס איזט איין האהל-מאאס פיר געטריידע אין ענגלאנד אונד אמעריקא אונד ענטהאלט אונגעפעהר 36 ליטער.) אין עסטערייך-אונגארן ערוויעז זיך דיא ערנטע אלס זא שלעכט, דאס זיא ניכט איינמאל פיר דאס איינענע בעדירפניס אויסרייכט. אנשטאטט אויסצופיהרען, ווירד דיעסמאל אונזערע מאנארכיע אוס דעם אויסלאנדע פרוכט איינפיהרען מיססען. אין דער געזאממטען מאנארכיע צייגט זיך איין אבגאנג פאן 14 מיללאנען צאללצענטנער ווייצען געגען איינע געוואהנליכע ערנטע. נון מוס מאן דיא זאכע פאלגענדערמאססען בערעכנען. ביי איינער געוואהנליכען ערנטע קאננטע עסטערייך-אונגארן 5 מיללאנען צאללצענטנער ווייצען אויספיהרען. דא היער אבער איין אויספאלל פאן 14 מיללאנען צאללצענטנער איזט, זא מיססטע מאן 9 מיללאנען צאללצענטנער איינפיהרען, אום דאס פארהאנדענע בעדירפניס צו דעקען. אינדעם האט

ווישרעם מיט דיינער שוועסטער רעוי ניכט שפרעכען, אהנע דאס עס מיר איינען שטיך אינס הערץ געגעבען העטטע, דעסהאלב געהערטע איך מיך מייסטענס נור דיינער פערהייראטעטען שוועסטער מינגא. — דענן רעוי, איך וויללע דאריף שווארען, ליעבט מיך עבענפאללס זעהר. זיא וויל דאהער ניכט הייראטען, — דאס אונגליקליכע מעדכען ווייס ניכט, ווארום איך איהר אויסווייכע. זיא בעזוכטע בערייטס מיינע מוטטער, אום דען גרונד צו וויססען, וויא דארף איהן אבער ניע ערפאהרען." — —

קאוועשדי שאנדאר קאננטע זיך פאר ריהרונג ניכט מעהר האלטען. ער וואהרף זיך אום דען האלז זיינעס ברודערס איננאץ לעווי (דער ניכט מעהר אדאלף בוימייסטער הייסט) אונד קיססטע איהן הערצליך, אינדעם ער זאגטע: — „זאהן מיינעס פאטערס, יעטצט ערקעננע איך דיך! — דיינע מוטטער איזט דיא עדעלסטע אללער פרויען! — דו וואללטעסט אויף דיינען ברודער אונד שוואגער ניכט שיססען — יעטצט ווייס איך ווארום — אונד דאראן ערקעננע איך דיך! — נון, ברודער, דו ווירסט רעוי יא הייראטען, היער מיינע האנד דאריף!"

„וואס שפריכסט דו, ברודער? דו גלויבסט אלזא וויעדער ניכט, דאס איהר מיינע געשוויסטער זייד, ווייל דו מיר נאך דיא הייראטה מיט רעוי פערשפריכסט."

„טהייערער ברודער! געהיימניס געגען געהיימניס! — איך אונד מינגא אונד דיא קליינע ראזא זינד דיינע געשוויסטער פאן זייטען דעס פאטערס — אבער רעוי איזט ניכט דיא טאכטער מיינעס פאטערס, זיא איזט נור דיא טאכטער מיינער מוטטער פאן ערסטער עהע, אלס קינדער ווארדען וויר זא איינגעצאגען, דאס קיינער וויססען דורפטע, דאס רעוי אונזערע שטיעף-שוועסטער איזט, דאמיט וויר אונס נור וויא עכטע געשוויסטער ליעבען זאללען — אונד ערסט פאר איינעם האלבען יאהרע האבע איך דיעזעס אן אונד פיר זיך אונבעדייטענדע געהיימניס ערפאהרען, דאס אבער יעטצט פיר דיך פאן וויכטיגקייט איזט."

יעטצט וועגדעטע זיך קאוועשדי שאנדאר אן מאריין קרויס אונד זאגטע: — „נון, שוואגער, דו קאממסט היעהער, אום דיך מיט דעם געליעבטען דיינער פרויא צו שלאגען, זא אומארמע דאך יעטצט דען נייען שוואגער, דען ברודער דיינעס ווייבעס. — וויא? דו קאננסט דיך פאר פריידע קוים פאססען, דו האסט נון דיין טרייעס ווייב וויעדער, זא ליעבע אויך איהרען ברודער!"

אונד אין דער טהאט וואר דעם גוטען מאריין איין שטיין פאם הערצען געפאללען, מיט רעכטא מעהר הערצליכקייט קאננטע ער דיא האנד זיינעס נייען שוואגערס דריקען — אונד וויעזע! — יעטצט ערסט ערינגערטע ער זיך, דאס זיין קינד זעהר געפעהרליך קראנק איזט, אונד ער וואהרף זיך אום דען האלז זיינעס שוואגערס אונד וויינטע. — —

אינצווישען האבען פרויא מינגא קרויס אונד פריילין רעוי צו הויזע ערפאהרען, דאס זיך מאריין אונד שאנדאר מיט בוימייסטער דועללירען — דער שרעקען וואר אונגעהייער, ביידע פיהרען זאפארט נאך ראקאש-פאלאטא, מינגא האטטע דיא פירכטערליכסטען זעלען-קוואלען אויסצושטעהען, וועננ זיא דאראן דאכטע, דאס וועגען איהרעס לייכטזיננעס, בלוט פערגאססען ווערדען זאללטע. — וועלכע איבערראשונג באט זיך איהנען יעטצט אבער, אלס זיא אין ראקאש-פאלאטא אנקאמען אונד דיא דועללאנטען אין פריינדליכקייט אונד ברידערליכקייט מיט איינאנדער ערבליקטען!

מאריין קרויס אייילטע פריידענפאלל אונד ליעבעפאלל זיינעם ווייבע ענטגעגען, אומארמטע זיא — אונד אלס ער ערפאהרען, דאס דעם קינדע בערייטס בעססער אונד דאס עס אויסער אללער געפאהר איזט, וויינטע ער פאר פריידע אונד ריעף: „פערצייהע מיר, מיין ליעבעס ווייב, איך וואר זעהר גראזאם, יעטצט ווייס איך אללעס — אונד איך בין גליקליך, זעהר גליקליך!"

„איך האבע דיר ניכט צו פערצייהען (זאגטע מינגא פאללער ריהרונג), דו האסט מיר צו פערצייהען — איך ליעבטע דען לוקסוס אונד דיא פאלעשען מעהר אלס דיך — נון, שווארע איך דיר היער, דאס איך פאן היינטע אן דעם לוקסוס אונד דער איבערטריעבענען פאלעשע ענטזאגען אונד נור פיר דיך אונד פירס קינד לעבען ווערדע. נור דיא פוטץ-זוכט בריננט אונס אין פערדאכט, דאס איזט לײדער וואהר!"

„אונד איך (זאגטע קרויס) וואר וויעדער צו פיעל אויסער דעם הויזע בעשעפטיגט, וואדורך דו מיר ענטפרעמדעט ווארדעסט. דער מאנן מוס נון עטוואס וועניגער אויסערהאלב דעס הויזעס, דיא פרויא וויעדער עטוואס מעהר צו הויזע, דער מאנן וועניגער אין געשעפטען אונד דיא פרויא וויעדער מעהר בעשעפטיגט זיין . . . אבער איך פערגאס דיך היער פארצושטעללען דיינעם . . ."

„דיינעם ברודער" וואללטע ער זאגען — אבער איננאץ לעווי פיעל איהם אינס ווארט אונד זאגטע:

„קיין ווארט פאן דעם געהיימניס, מיינע הערען! איך בעשווארע זיא דאריף!"

(פארטזעטצונג פאלגט.)

פֿערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (אנדראשי אונד ביסמארק.) אים ווען ווירד פֿאָם 26-טען דיעזעס טעלעגראַפֿירט: היטע האט זיך גראף אנדראשי נאך גאסטיין בעגעבען, אום דאָרט מיט דעם פֿירסטען ביסמארק צוזאממענצוטרעפֿפֿען. גראף אנדראשי ווירד אין גאסטיין איין אָדער צוויא טאגע פֿערווײלען. וואס דיא ביידען שטאאטס-מעננער מיט איינאנדער שפרעכען ווערדען? — מאָגליך, דאס דיא נעכסטע צוקונפֿט אונס היערביער איפֿשלוס ערטהיילען ווירד. וויא אין פאָליטישען קרייזען פֿערמוטהעט ווירד, האנדעלט עס זיך היעביא אום דאס צושטאנדעקאָממען איינעס בינדניססעס צווישען דייטשלאנד אונד אינזערער מאָנארכיע. אנשטאאטט דעם פֿריהערען רוסיש-דייטש-עסטערייך-אונגארישען דריי-קאיזער-בינדניססעס זאָלל נונמעהר איין דייטש-עסטערייך-אונגארישעס צוויי-קאיזער-בינדניס אינ'ס לעבען גערופֿען ווערדען. איינע פֿערדרענגונג רוסלאנדס ווערע אללערדינגס האָכסט ווינשענסווערטה! — איינע געסטערן היער איינגעטראָפֿפֿענע דעפעשע מעלדעט: גראף אנדראשי איזט דיענסטאג אין בעגלייטונג דעס האָף-ראטהעס דאָצי נאך גאסטיין אבגערייזט. דיא ריקקעהר ווירד ערסט פֿרייטאג ערפֿאָלגען. — איינע היטיגע דעפעשע וויעדער בעשטעטיגט דאס, וואס וויר בערייטס אים לייט-ארטיקעל דעס פֿאָריגען בלאטטעס מעלדעטען, דאס נעמליך אנדראשי דעם פֿירסטען ביסמארק אין גאסטיין צו פֿערשטעהען געבען ווירד, דאס איך דער נייע איסוערטיגע מיניסטער אינזערער מאָנארכיע דייטשלאנד-פֿריינדליך זיין ווערדע. דער נאכפֿאָלגער דעס גראפֿען אנדראשי ווירד וואהרשיינליך באראָן האימערלע זיין. — וויא עס היסט, ווירד פֿירסט ביסמארק נאך בעענדעטער קור פֿאָן גאסטיין נאך ווען קאָממען, אום דא דעם גראפֿען אנדראשי דען בעזוך צוריק צו ערשטאטטען.

* (סערבישע מיניסטער-קריזיס וועגען דער יודען-פֿראגע.) אים בעלגראד ווירד פֿאָם 25-טען דיעזעס טעלעגראַפֿירט: היטע וואורדע אין מעהר-שטינדיגער מיניסטער-ראטה אבגעהאלטען וועגען דורכפֿיהרונג דער יודען-עמאנציפאציאָן אין סערביען. אים שאָסע דעס מיניסטעריאומס זעלבסט הערשטען יעדאָך אין דיעזער אנגעלעגענהייט זאָלך ווייטגעהענדע מיינונגס-פֿערשיעדענהייטען, דאס וועהרענד דעם מיניסטער-ראטהעס איין שקאנדאלאָזער קאמפֿ ענטשטאנד. אין פֿאָלגע דעססען מיניסטער-פרעזידענט ריסטיטש זיין ענטלאססונגס-געזוך זאָגלייך דעם פֿירסטען מילאן, דער געגענווערטיג אין ניש זיך אויפֿהאלט, איבערשיקטע. אָב ריסטיטש ביא דיעזעם מיניסטער-ראטהע פֿיר אָדער געגען דיא יודען-עמאנציפאציאָן געשפראָכען, איזט ניכט בעקאננט. (אימטערהין זיעהט מאן היעראויס, וויא שווער עס אין דיעזען קליינען פֿירסטענטהימערן מיט דער דורכפֿיהרונג איינער פֿאָללשטענדיגען גלייכשטעללונג דער יודען געהט!)

* (דיא קריעגערישען בעוועגונגען גריעכענלאנדס.) אים קאָנסטאנטינאָפעל ווירד פֿאָם 23-טען דיעזעס טעלעגראַפֿירט: „דער גריעכישע קאָניג ליעס אללע ארמעען איינבערופֿען. אין דען טירקישען רעגיערונגס-קרייזען האט דיעזער שריטט איינען זעהר אינאנגענעהמען איינדרוק געמאכט. בעקאננטליך איזט יא דיא רעגעלונג דער גרענצען גריעכענלאנדס איינע נאָך אינגעלאָזטע פֿראגע. גריעכענלאנד ווינשט נעמליך איינע ערווייטערונג זיינעס געביעטעס דורך אייניגע אנגרענצענדען טירקישען לאנד-שטריכע, וועהרענד דער סולטאן צור ערפֿיללונג דיעזער פֿאָרדערונג נאָך אימטער זיינע איינווילליגונג ניכט געגעבען. אָבגלייך דער בערלינער קאָנגרעס דען וואונש אויסגעשפראָכען, דאס דיעזע אנגעלעגענהייט צווישען דער טירקיא אונד גריעכענלאנד „אויף פֿריעדליכעם וועגע" געלאָזט ווערדען מיססע. מאן פֿאסט דאהער אין קאָנסטאנטינאָפעל דיא נייען ריסטונגען אין גריעכענלאנד זאָ אויף, דאס דיעזע געגען דיא טירקיא געריכטעט זינד: (נון, דיעזע אויפֿפֿאססונג איזט געוויס איינע ריכטיגע. עס איזט יא בעקאננט, דאס גריעכענלאנד דאראויף געפֿאסט איזט, זיינע פֿאָרדערונגען בעטרעפֿפֿס דער גרענצ-פֿראגע דער טירקיא געגענאיבער נאטהיגענפֿאללס „מיט דען וואפֿפֿען אין דער האנד" צור געלטונג צו ברינגען!)

* (איין קריעג צווישען „מצרים" אונד „כוש".) אים יאהרע 1877 וואר צווישען מצרים אונד דעם בענאכבארטען "כוש" (עטהיאָפיען אָדער אביססיניען, אן דער זיד-גרענצע עגיפטענס) איין קריעג אים איסבריכע בעגריפֿפֿען. דער דאמאליגע עגיפטישע וויצע-קאָניג, איזמאיל פאשא, וואר איינדעס איין מאנן, דער עס פֿערשטאנדען, זיינען געגנערן רעשפעקט איינצופֿלאָססען. דער קאָניג יאָהאנן פֿאָן אביססיניען וואר דאהער צום אבשליסע איינעס פֿריעדענס-פֿערטראגעס גענאָטהיגט, דער פֿיר איהן אונד זיין לאנד האָכסט נאכטהיילינג לויטעטע. נון ווירד אים קאירא (עגיפטען) פֿאָם 23-טען דיעזעס פֿאָלגענדעס טעלעגראַפֿירט: קאָניג יאָהאנן פֿאָן אביססיניען האט דען אים יאהרע 1877 מיט עגיפטען געשלאָססענען פֿריעדענס-פֿערטראג געבראָכען אונד גלייכצייטיג מעהרערע ארמעע-אבטהיילונגען אין אבער-עגיפטען איינריקען לאססען. ער שטיטצט זיך דאראויף, דאס דער יונגע וויצע-קאָניג עגיפטענס ניכט גלייך זיינעם פֿאטער דיא קראפֿט האבען ווערדע, איהם ווידערשטאנד צו לייסטען. דער וויצע-קאָניג ווענדעטע זיך אים הילפֿע אן פֿראנקרייך אונד ענגלאנד." (זאָ וויט דיא טעלעגראַפֿישע מעלדונג. עס אינטערליעגט קיינעם צווייפֿעל, דאס פֿראנקרייך אונד ענגלאנד, וועלכע בעקאננטליך אין עגיפטען איינגעהייערע סוממען שטעקען האבען, איינען קריעג אביססיניענס געגען עגיפטען ניכט דולדען ווערדען. עגיפטען העטטע דורך איינען זאָלכען קריעג נייע אויסגאבען צו מאכען. עס מיססטע יענע סוממען, דיא עס זאָנסט צור טילגונג דער שולדען אן פֿראנקרייך אונד ענגלאנד פֿערווענדען ווירדע, צור פֿיהרונג דיעזעס אונגליקליכען קריעגעס פֿערשלייהערן! — אים גרונדע גענאָממען איזט עס גאר קיינע שלעכטע פאָליטיק, ווען איין שטאאט פֿיעל שולדיג איזט. זיינע גלייביגער מיססען נעמליך אין איהרעם אייגענען אינטערעססע דאריבער וואכען, דאס ער פֿאָן קיינעם געגנער אנגעגריפֿפֿען ווערדע, דאמיט זיא ניכט אום איהר געלד קאָממען!) — נאכטרעגליך מעלדעט איינע דעפעשע אויס אלעקסאנדריען (עגיפטען) פֿאָם 25-טען דיעזעס נאָך פֿאָלגענדעס: גאָרדאָן פאשא איזט מיט מעהרערען ארמעע-אבטהיילונגען נאך אבער-עגיפטען מארשירט, אום מיט דעם קאָניג יאָהאנן פֿאָן אביססיניען דען קאמפֿ איפֿצונעהמען. קאָניג יאָהאנן פֿאָדערט, דאס איהם יענע געביעטס-טהיילע צוריקגעגעבען ווערדען, וועלכע ער אים יאהרע 1877 אן דען פֿריהערען וויצע-קאָניג עגיפטענס אבטרעטען מיססטע. דיא אביססינישע ארמעע בעטראגט 8000 מאנן. עס איזט ווייניג האָפֿפֿנונג פֿאָרהאנדען, דאס דיעזער קריעג פֿיר עגיפטען איינען גליקליכען אויסגאנג האבען ווערדע. ווען דיא הילפֿע פֿראנקרייכס אונד ענגלאנדס ניכט באלד איינטריפֿפֿט, איזט דיא ניעדערלאגע עגיפטענס אונפֿערמיידליך. —

* (פראָצעס וועגען איינעס סינאגאָגען-שקאנדאלס.) אים ווען ווירד פֿאָם 22-טען דיעזעס איבער דען פראָצעס וועגען איינעס סינאגאָגען-שקאנדאלס פֿאָלגענדעס בעריכטעט: אויף דער אנקלאגע-באנק בעפֿאנד זיך דער פרעזעס דער איזראעליטישען געמיינדע צו זוממערינג (איינער פֿאָרשטאדט וויענס), נאמענס יאקאָב לינצער, איין שטרענג אָרטהאָדאָקסער יודע. דער קלאגער וואר דער שטאאטס-אנוואלט, דער הערן לינצער וועגען „שטאָרונג דעס גאָטטעסדיענסטעס" אנקלאגטע. אים דער קלאגע-שריפֿט דעס שטאאטס-אנוואלטעס געהט פֿאָלגענדעס הערפֿאָר: אם 21-טען מאי לייפֿענדען יאהרעס וואורדע איין געווייססער הערמאנן קאָהן צום „ספר תורה" אלס „כהן" אויפֿגערופֿען. דא שריע דער פרעזעס יאקאָב לינצער: „איך דולדע ניכט, דאס מאן דיעזען „פּשוט ישראל" אלס „כהן" אויפֿריפֿע, דא ער אם פֿפֿינגסטען (שביעית) קארטען געשפיעלט האט!" לינצער שריע אבער זאָ לויט, דאס היערדורך איין סינאגאָגען-שקאנדאל ענטש-

פֿאָלליעטאָן.

אים דער מאָדערנען געזעללשאַפֿט.

(23-טע פֿאָרטזעטצונג.)

„אבער (זאגטע בוטמייסטער צו קאָוועשדי שאנדאָר, נאכדעם ער איינינע מינוטען געשוויעגען, אום זיך פֿאססען צו קאָננען) איהר פֿאטער קאָוועשדי, דער איינגענטליך שטיין הייסט, איזט אויך מיין פֿאטער, אָבוואָהל איך איינגענטליך לעווי הייסע — אונד איהרע שוועסטערן זינד אויך מיינע שוועסטערן — דאס ווייס איך שאָן זייט אנדערטהאלבען יאהרען — אונד נון וויססען זיא, דאס איך צו מיינער אייגענען שוועסטער דאָך אין קיינעם שטרעפֿליכען פֿערהעלטניססע שטעהען ווערדע — אונד ווען מינגא'ס קינד מיר עהנליך זיעהט, זאָ זיעהט עס יא אויך זיינעם גראָס-פֿאטער, נעמליך מיינעם פֿאטער שטיין עהנליך — אונד זעהען זיא מיך יעצט בעססער אן, אָב זיא צווישען מיר אונד דעם פֿאטער ניכט איינע מערקווירדיגע עהנליכקייט פֿינדען — אונד ווענן מיך דער מאָר דיעזעס קינדעס בעשריבט, זאָ איזט עס יא דאָך דאס קינד מיינער אייגענען שוועסטער."

מאָריין קרויס וואר פֿאָר שטוינען וויא איינע זאלצזיילע אונבעוועגליך שטעהען געבליעבען. ער וואוסטע ניכט, טרוימט ער, אָדער איזט בוטמייסטער פֿערריקט געוואָרדען. קאָוועשדי שאנדאָר אבער האטטע איינמאל שאָן פֿערנאָממען, דאס זיין פֿאטער מיט איינער געוויססען יאָהאננא לעווי פֿערהייראטעט וואר, דאס דיעזע זאָדאנן וועגען איינער אונטרייע פֿאָן איהם געשיעדען וואורדע; — דאס זיא אבער נאכהער איין קינד האטטע, וואוסטע ער ניכט.

„„הערר בוטמייסטער: (ריעף קאָוועשדי שאנדאָר) ביז זיא מיר איהרע בעהויפטונג ניכט בעוויזען, וויל איך זיא ביא איהרעם נאמען, אונטער דעם זיא מיר ביז יעצט בעקאננט וואָרען, ווייטער נעננען. וואהר איזט עס, דאס דיא ערסטע פֿרויא מיינעס פֿאטערס איינע געוויססע יאָהאננא לעווי אוים ברינן וואר, זיא וואר אבער איינעס עהע-ברוכעס פֿערדעכטיג אונד דעסהאלב נאהם איהר דער פֿאטער דען שיידע-בריעף —; דאס זיא אבער פֿאָן איהם איין קינד געהאבט העטטע, איזט מיר אונבעקאננט.""

„„דער פֿערדאכט געגען מיינע מוטטער וואר עבענזאָ אונבעגרינדעט אונד פֿאלש, וויא דער יעטציגע פֿערדאכט געגען איהרע שוועסטער. אללע בעקאננטען מיינער מוטטער אין וויען אונד אין ברינן ווערדען איהנען בעצייגען, דאס זיא נאך דער טרעננונג מיט יענעם מאננע, דעססענטהאלבען זיא פֿערדעכטיג וואורדע, ניעמאלס מעהר געשפראָכען, דאס זיא איהר גאנצעס לעבען נור מיינער ערציעהונג געווידמעט. ביא דער שיידונג וואוסטע זעלבסט דיא מוטטער נאָך ניכט, דאס זיא שוואנגער איזט. — דיא וואהרהייט געשטאנדען: — אלס איך צו פֿערשטאנדע געקאָממען אונד מיר מיינע מוטטער דיא געשיכטע מיינער הערקונפֿט ענטדעקטע; אָהנע מיר אבער נאָך דען נאמען מיינעס פֿאטערס צו נעננען, צווייפֿעלטע איך זעלבסט דאראן, אָב ווירקליך איהר עהע-מאנן מיין פֿאטער וואר —; אבער אלס איהר פֿאטער שאָן פֿאָריגעס יאהר באנקעראָטטירען (פֿאַללירען) זאָללטע, דא צוואנג מיך מיינע מוטטער, מיינעם פֿאטער אויסצוהעלפֿען, דיא 250,000 גולדען, דיא איהר פֿאטער פֿאָן דער עסקאָנט-באנק ערהיעלט, זינד פֿאָן מיר (זיעהע 1-טע פֿאָרטזעטצונג.) וועלכע פֿאלשע אבזיכט קאָננטע נון מיינע מוטטער העגען האבען, ווענן איך ניכט דער זאָהן איהרעס פֿאטערס ווערע! — זיך מיט דיעזעם שריטטע פֿאָר דער וועלט אונד איהרעם פֿאטער צו רעכטפֿערטיגען — וואָללטע זיא יא ניכט — דא זיא מיך בעשוואָר, דיעזעס געהיימניס ניעמאנדעם צו ענטדעקען. דער פֿאטער איזט יא אבערמאלס פֿערהייראטעט, לעבט מיט זיינער צווייטען פֿרויא, וואָצו זאָללטען וויר דיא שאָן פֿערהיילטע וואונדע דער שיידונג וויעדער אויפֿרייסען, אום איהם יעצט אין עראיננערונג צו ברינגען, וואס מיר אין אונרעכט ער זיינער ערסטען פֿרויא געטהאן — אונד וואס זאָלל ער יעצט טהון? זאָלל ער זיך פֿאָן דער צווייטען פֿרויא, פֿאָן דער ער פֿיער קינדער האט, שיידען אונד דיא ערסטע מיט דעם איינען קינדע צוריקנעהמען, אום דאס אונרעכט וויעדער גוט צו מאכען? — דאס בעאבזיכטיגטע מיינע גוטע מוטטער ניכט — אונד דעסהאלב בעשוואָר זיא מיך אויך, וועהרענד דעם לעבענס מיינעס פֿאטערס דאס געהיימניס ניכט צו ענטדעקען. דעסהאלב אויך האבען וויר היער דען נאמען לעווי אבגעלעגט אונד דען נאמען בוטמייסטער אנגענאָממען. — יעצט נון, אלס איהר פֿאטער וויעדער באנקעראָטט ווערדען זאָלל, דרינגט מיינע מוטטער אבערמאלס אויף דיא רעטטונג דעם פֿאטערס. — אָ, מיין ליעבער ברודער שאנדאָר, איך ווירדע פֿיעל דאריום געגעבען האבען, ווען איך דיין ברודער ניכט ווערע — דען איך ליעבע דיינע עלטערע שוועסטער רעזי אונאויסשפרעכליך — אונד אלס איך דאס פֿאָר אנדערטהאלב יאהרען מיינער מוטטער ענטדעקטע, דא מוסטע זיא מיר אללעס געשטעהען, אונד מיך דאראויף אויפֿמערקזאם מאכען, דאס איך מיינע אייגענע שוועסטער ליעבע. זיא גאב מיר איינע שוועסטער, נאהם מיר אבער מיינע הערצענס-געליעבטע. — איך קאננטע